

АБОНАМЕНТЪ:
 За България год. 20 л.
 6 м. 12 л.
 За странство . . . 40 л.
 Единъ брой 20 стот.
 Телефонъ № 358.

ДОБРУДЖА

Органъ на централния добруджански народен съветъ

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ
 се плаща по споразумение.
 Адресъ:
 в. „ДОБРУДЖА“ — площадъ
 „Черна Вода“ № 1.
 Излиза
 сряда и събота.
 Редакцията се връща.

Св. св. Кирилъ и Методи.

Значението на празника Св. св. Кирилъ и Методи за българската нация е огромно. Писменността, книгата си ние дължимъ на солунскитъ братя; на тяхъ дължимъ, може би, и това, че българската нация не изчезна въ прѣки вѣковното духовно и политическо робство подъ турци и гърци.

Нашата задача тукъ не е да изтъкнемъ, какво е значението на този народенъ празникъ за българската култура — въ частност и за славянската — изобщо. Ние дължимъ, обаче, да отбѣлжимъ, че „варваритъ“ българи, чрѣзъ влиянието на своята писменност и на своята наука подпомогнаха сърби и ромъни да се обособятъ като отдѣлни нации и да се отърватъ отъ разлагашето влияние на византийската култура. Нѣщо повече: благодарение на влиянието на българския богомилзъмъ, западна Европа видѣ реформацията — майка на всички духовни и политически революции, които създадоха съвременната европейска култура.

Влиянието на византийската култура е носило духовно и политическо робство; основата на българската култура е лежала и лежи върху почвата на свободата. Борбата между тия двѣ култури запълва цѣлата история на Балканитъ отъ прѣселението на българитъ на полуострова.

Въ тая борба ние сме падали, но никога не сме загивали; нѣма да загинемъ и днесъ. И, защищавайки себе си, ние защищаваме — колкото и да се вижда това странно — сърби и ромъни, които скърцатъ зъби и искатъ нашето унищожение.

Историята е пълна съ примѣри, които доказватъ, че докато България е била здрава и жизнеспособна, сърби и ромъни сж се радвали на духовна и политическа свобода; историята ни казва сжщо, че опититъ на сърби и ромъни да изразятъ своето величие мимо насъ или за наша смѣтка, сж свършвали съ фiasco.

За съжаление, за тия уроци на историята не се държи смѣтка нито въ Бѣлградъ, нито въ Букурещъ. Не е наша вината, слѣдователно, че балканскитъ народи не желаятъ да си гарантиратъ духовната и политическа емансипация и по тоя начинъ да си осигурятъ спокойното развитие.

Ние имаме само една вина, която признаваме охотно: благодарение къ согласството на нашата политика, която вдѣхна животъ на умираща Гърция, борбата между българската и византийска култура се възобнови при неблагоприятни за насъ обстоятелства.

Свободата — стихията на нашата култура — днесъ се разпъва на кръстъ отъ гърцитъ, сърбитъ и ромънитъ. Това ги обединява противъ насъ, но не ги прави силни, защото колелото на прогреса не може да се върне на-

тъя истина, а съсѣднитъ ни народи сж на пътъ да я разбератъ и краятъ на робството на Балканитъ ще настъпи.

Противъ това робство сме били и ще бъдемъ. И утрѣ, празнувайки Св. св. Кирилъ и Методи, ще го докажемъ, може би, за излишенъ пътъ.

По пътя на тая свобода ние диримъ националното си обединение и затова утрѣшниятъ празникъ за насъ е националенъ празникъ.

За да се прѣмахне робството, трѣбва да се просвѣтятъ умоветъ. Затова празникитъ Св. св. Кирилъ и Методи е празникъ на свѣтлината.

Чрѣзъ национално обединение и просвѣта къмъ свобода, — това е лозунгитъ на утрѣшния денъ и затова той е празникъ и на свободата.

Копиѣйки за тая свобода, ние поробенитъ добруджанци, македонци и тракийци утрѣ ще кажемъ на великитъ сили: „Не влизаме ли и ние между ония малки народи, за свободата на които вие се борихте? Ние бѣхме неприятели, да; но ние ви бѣхме неприятели въ името на сжщитъ лозунги, за които вие се борихте. Ние, може би, не ви разбрахме, но ние добръ разбрахме съсѣдитъ си. Докладитъ на Венизелосъ, Пашичъ и Братияну до конференцията на мира, не доказватъ ли, че ние сме били прави?“

Свободата на Добруджа.

Изявления на Витила Братияну.

Столичниятъ л. „Заря“ съобщава: „Единъ приятелъ на в. „Заря“ е ималъ щастливата идея да намѣри въ Букурещъ г. Витила Братияну, братъ на министър-прѣседателя на Ромъния и виденъ лидеръ на либералната партия въ Ромъния, и да го интервюира за „Заря“.

— Ние цѣнимъ твърдѣ много приятелството на България, казалъ г. В. Братияну. По-тѣсни интереси ни сближиха съ Сърбия и сега виждаме, колко сте били вие прави въ вашата политика спрѣмо тяхъ.

За да дадемъ доказателство за нашето приятелство, ние сами сме съгласни да ви повърнемъ Добруджа отъ 1913 година, споредъ Петроградския протоколъ. Впрочемъ, такова ще бжде, по всѣка вѣроятност, и рѣшението на парижката конференция.

Ромъния и България нѣма да ги дѣли слѣдъ това нищо и едно споразумение по-интимно и по-трайно ще бжде възможно“.

Исканията на добруджанцитъ.

„Дачия“ съобщава, че въ Букурещъ е пристигнала една делегация отъ Кюстенджа, която се явила прѣдъ министрѣ Ферекиде и му изложила критическото положение на населението въ Добруджа.

Делегацията е искала да се облекчи положението на населението въ Добруджа, което търпѣло голѣми лишения. Министерствъ обѣщала да удовлетвори исканията на добруджанцитъ.

Положението въ Ромъния.

Г. Асланъ, професоръ отъ букурещкия университетъ изпраща слѣдното писмо до „Журналъ де Деба“:

Нека ми бжде позволено, като истински приятелъ на Франция, да обърна вниманието на нашитъ велики приятели и съюзници върху крайно тежкото положение, въ което се намира Ромъния.

Всички избѣгали въ Франция ромъни получаватъ най-ужасещи новини отъ отечеството си. Ромънскитъ печатъ прѣдава въ най-врачни краски положението. Тѣй, в-къ „Социализмулъ“ казва: „Страната е плячка на лиценцията, мизерията и ненаситната спекулация“. Бихме казали, че това е прѣсилено, ако за нещастие частнитъ писма не потвърдяваха невѣроятната сериозност на положението.

Въ писмото на г-нъ Антонеско, професоръ по право въ букурещкия университетъ, до сина му се намиратъ слѣднитъ изрази:

„Въ Хърватско, Унгария, Банатъ се намира доста нѣщо за ядене по гаритъ. Щомъ се влѣзе въ Ромъния, картата се промѣня: една неопикуема мизерия, селянитъ се намиратъ въ най-нещастно положение; германцитъ сж ги обрнали свършено.

„Букурещъ е прѣпълненъ отъ мизерия и болести: скарлатина, петнист тифъ“.

Въ ресторантитъ цѣнитъ сж извънредно високи; най-слабата храна струва 30—40 леи; срѣднитъ порции струватъ 14—18 леи. Месо само веднѣжъ въ седмицата.

„Най-сетнѣ, тукъ нѣма срѣства за живѣне. . . Щастливи сте, че не се намирате тукъ, какво тежко положение! Нещастнитъ селяни нѣматъ нито царевича, нито други сѣмена за посѣвъ, нито рабогентъ добатъкъ. Мисля, че търпението имъ е изчерпано.“

„Радостта отъ обединението на Ромъния изчезва прѣдъ непосилната мизерия. Цѣнитъ на материалитъ сж такива, че единъ лей-не струва повече отъ 10 бани, а поѣткога и 2 бани.“

Г-нъ Антонеско казва, че желѣзопѣхнитъ движения сж крайно затруднени слѣдствие липсата на подвиженъ материалъ. Пѣхнитъ продължаватъ да пълнятъ покривитъ на вагонитъ.

Килограмъ царевично брашно се продава по 7 леи килограмъ, картофи — 10 леи, захаръ — 80 леи и пр.

Положението се затруднява отъ върлуващитъ болести. Споредъ в. „Романиа“ на 20 априлъ е имало въ Букурещъ 129 случая отъ скарлатина, 220 случая отъ петнист тифъ, 20 случая тифозна треска. Туберкулозата, отбѣлжава вѣстникитъ е взела застрашителни размѣри.

Такова е положението въ Ромъния, ще издържи ли ромънския селянинъ?

Ромънската пропаганда въ странство.

Между многото неистини, които разнитъ телеграфни агенции и бюра за пропаганда разпространяватъ на западъ, е и тая за нѣкаква усилена пропаганда на българската кауза. Хора, които знаятъ, че на българитъ сж затворени всичкитъ пѣтища за чужбина, и които проглушиха свѣта съ своитъ изислици, сега пишатъ въ Ганъ отъ 10 тога, какво „съобщаватъ отъ Женева, че съобщаватъ отъ София“, какво българитъ, заедно съ унгарцитъ, създали още отъ сега центрове за пропаганда, обилно снабдени съ пари; такива центрове функционирали вече въ Парижъ, Бернъ, Лозана, Лондонъ и Женева.

„Аленърулъ“, като прѣдава това известие, нарича го „твърдѣ сензационна работа“. Но единъ ромънски вѣстникъ отъ сжщата дата показва кой е напълнитъ цѣла Европа съ бюра за пропаганда.

Въ една полемика съ либералитъ, вѣстникъ „Кемаръ“ отъ Букурещъ явява, че въ Парижъ билъ съставенъ единъ значителенъ фондъ за пропаганда, като множество отъ находящитъ се тамъ ромъни сж внесли значителна сума. Вѣстникитъ споменава имената на 7 лица, които внесли между 50 и 100.000 лева всѣки.

Дали това указва нѣкаква влияние върху ромънската кауза и дали я прави справедлива и основателна въ очитъ на западнитъ свѣтъ?

На всѣки случай това показва, че тъкмо тѣзи, които викатъ противъ не-сжществуваща българска пропаганда, тѣ сж, които правятъ и иматъ всичката възможност да правятъ пропаганда изъ цѣла Европа за справедливи и несправедливи искания, за себе си и противъ насъ.

Какво става въ Буковина.

Своеволията на хората на властѣта.

Директоритъ на вѣстникъ „Буковина“, който излиза въ Черновитъ, сж отправили единъ протестъ до ромънското „Сдружение на пресата“ въ Букурещъ, съ който искатъ подкрѣпа и защита на тѣхната свобода и животъ. Тѣ съобщаватъ, че безъ никакво право ромънски жандарми сж нахълтали въ редакцията на вѣстника имъ и сж заплашвали съ пушка едното отъ редакторитъ, а другъ отъ редакторитъ билъ арестуванъ. И едното, и другото било направено, защото вѣстникитъ съчувствувалъ на Н. Флондоръ, ромънския бесарабски министъръ, подалъ оставката си въ знакъ на протестъ противъ произволитъ и прѣдизвикателствата на ромънското правителство отъ Букурещъ въ вѣтрѣшнитъ работи на Буковина.

За забѣлжаване е, че се касая работата за единъ ромънски вѣстникъ, редактиранъ само отъ ромъни.

Единъ естественъ въпросъ се поставя тогава: — ако това се прави отъ ромънскитъ власти въ самата Буковина по отношение на ромъни, т. е. ако се арестува и заплашва безъ право, то какъ се постъпва съ беззащитнитъ наши сънародници въ Добруджа?

Ромънскитъ тероръ въ Добруджа.

Ромънитъ се оправдаватъ.

Солунскитъ „Пари Балканъ“ съобщава, отъ Букурещъ: Български агенти се слиятъ да прѣдизвикатъ въстание въ Добруджа. Върховниятъ съглашенски началникъ на дунавскитъ съглашенски войски оторизиралъ ромънскитъ власти въ Добруджа да арестуватъ всички подозрителни личности, циркулиращи въ Добруджа, смѣлостѣта на които е стигнала до тамъ, че ходятъ облѣчени въ съглашенска униформа.

Б. Р. Това съобщение, прѣдадено отъ Букурещъ въ Парижъ, има, както и всички други ромънски съобщения отъ този родъ, тенденцията да прѣдстави българския елементъ въ Добруджа като размирненъ и революционенъ, за да може ромънското правителство да оправдае терора, който упражнява надъ българското население за обезличаването му и обезбългаряването на Добруджа. За насъ е важно да отбѣлжимъ, че тероритъ въ Добруджа не се отрича вече и отъ страна на ромънитъ. Какви доказателства иска още свѣтъ?

ЖИВОТЪТЪ ВЪ ДОБРУДЖА.

(Разкази на очевидци).

Дѣятелността на ромжискитѣ шефове въ Добруджа.

Стефанъ Райчевъ, отъ с. Калипетрово.

Г-нъ Редакторе,

Между многото прокудени отъ своитѣ огнища добруджанци, днесъ, идеяни отъ с. Кеманларъ, мина прѣзъ тукъ Стефанъ Райчевъ отъ с. Калипетрово, случката за когото е хронизирана въ брой 279 на в. „Добруджа“.

Ето що ми разправи той:
„На 3 априлъ вечерята, къмъ 12 часа, шефътъ на ромжиската полиция въ наше село, заедно съ 5 войници-стражари, влизатъ въ нашата къща, безъ прѣдупрѣждение, съ цѣлъ да ме арестуватъ. Прѣдугадиохъ тѣхното намѣрение и се скрихъ въ зимника. Слѣдъ като прѣтърсиха къщата, шефътъ съ нѣколко войници се отпрати и въ скривалището ми—зимника, дѣто ме и намѣри.
Щомъ ме намѣри, като звѣръ се хвърли върху ми и стрѣля съ цѣлъ да ме убие, обаче, азъ своеобразно отклонихъ направлението на пушката и отъ изстрѣла съмъ нараненъ въ дѣсната ръка.

Заловиха ме, обвързаха ме здраво и ме закараха въ Силистра, дѣто ме разпитаха за причинитѣ на дезертѣрството

отъ ромжиската армия прѣзъ по-раншия имъ режимъ. Отъ Силистра изпратиха ме въ Каларашъ, дѣто бѣхъ затворенъ, обаче, посредствомъ рушветъ бѣхъ тайно пуснатъ и едва се отървахъ. Вземаха ми повече отъ 1400 лв. рушветъ.

Тѣй като притежавамъ фотографии, намѣрихъ за нужно да Ви прата и една снимка на раната ми, ищцо, което е документално за случката.

И. И-въ

Димо Райновъ, земледѣлецъ, 57 години, отъ село Горня-Сараджа, околин Добришка, пристигналъ въ града на 3 май разказа:

„Единъ денъ, точно кога бѣше не помня, бѣхъ извиканъ отъ кръчмата. Дома заварихъ едно непознато лице. Съ него се разговаряха двама селяни. Попита ме, дали азъ съмъ Димо Райновъ. Отговорихъ, че азъ съмъ това лице. Той се каза, че е италиански графъ и че обикаля изъ Добруджа да види какъ се отнася ромжиската властъ съ българското население. Извади и взе

Ромжискитѣ режимъ въ северна Добруджа.

Организиранъ грабежъ върху мюсюлманското и българско население.

Тѣзи нотари даже облагатъ съ каквито данъци искатъ и заставятъ да имъ се плаща, както пожелатъ.“ Другъ единъ депутатъ, Ал. Лаховари обвинява още по-силно ромжиското чиновничество въ Добруджа:

„Всичкото зло въ Добруджа сж нотариитѣ, защото всичко, каквото сжествува по-мизерно и доливо, по-некадърно, по-опетнено прѣдъ правосъдието, е огнило тамъ, при това невѣжко население, като на естествена плячка, и е започнало една дѣятелностъ отъ скандални и своеволия, които ще опозорятъ ромжиското правителство. Може да си въобразите въ какво положение е поставено населението въ Добруджа, невѣжко, незнаещо една ромжиска дума, когато то слѣпо е обвързано съ актоветъ, които съставятъ нотариитѣ на единъ непознатъ нему езикъ— може да си въобразите какво е тамъ, когато по-

добни работи се случватъ и тука, гдѣто ромжитѣ могатъ по-лесно да защитатъ своето право.“)

Знатѣ чиновници злоупотрѣбватъ съ властѣта си, и за въ полза на държавата, и за своя лична полза, но и въ двата случая сж еднакво вредни за населението. Каго коментира чл. 14 на закона за собствеността въ Добруджа отъ 1882 г., споредъ който, неплащането таксата за изкупване на земитѣ „мирие“ въ продължение на 3 години дава право на държавата да отнеме земията на собственика, единъ публичистъ изнася една страница отъ голѣмата книга на чиновническитѣ своеволии тълкувания на законитѣ, които сж причинили толкова зло въ Добруджа. „Въ силата на тоя членъ, отъ ориенталски произходъ, се извършиха истински варварщини; ограби се купената или наследена собственостъ на хиляди семейства, старци, вдовици, сираци, итѣль свѣтъ отъ неволници, остали или завърнали се слѣдъ войната. Взеха се силомъ въ владение на държавата даже и земи, които, спорѣдъ турския законъ, сж абсолютна соб-

*) Desbaterei parlamentare. Sediunta adunareii Deputatilor. 1889. стр. 163 и 164.

да показва едно писмо, дадено му отъ Добруджанския Съветъ въ Варна, което азъ не прочетохъ, прѣгледахъ го другитѣ. Взе да ми пита, какъ се отнасятъ ромжитѣ съ насъ. Азъ му разправихъ, че ромжиската властъ прѣслѣдва мнозина по убийството на единъ ромжеецъ и истината е тая: Прѣдн войната въ село живѣше ромжеецътъ Димитру Драгомиръ, който вършеше обири, изнасилвания и разни други безчестия. Когато българскитѣ войски приближаватъ, той, като обралъ когото можалъ, избѣгва. Слѣдъ като фронта се прѣмѣстивъ по на сѣверъ, българскитѣ войници го уловили и билъ прѣдаденъ на воененъ съдъ. Заради своитѣ дѣяния Димитру билъ осъденъ на смъртъ, а намѣренитѣ ищца се донесоха въ село и всѣки си ги взема. Постановено било присѣдата да се изпълни въ селото, кждѣто той е обиралъ и вършилъ своитѣ безчинства. Азъ бѣхъ тогава отвлеченъ въ Молдова. Ромжеецътъ билъ доведенъ въ селото ни и всѣки си взелъ своето, мнозина не си намѣрили даже ищцата, той ги билъ прахосалъ. Селянитѣ не приели присѣдата да се изпълни въ село и войницитѣ, които го конвоирали, трѣбвало да го взематъ и напуснатъ селото. По това „убийство“ сега ромжиската властъ прѣслѣдва Димитру Узуновъ, Ени Георгева, Яни Алексева, Христо Георгева и много още други невинни въ нищо. Шефътъ ги дърпа насамъ, нататкъ и изнудва кого какъ може. Отъ Димитру Узуновъ прѣзъ Александъръ П. Авезовъ той взелъ 1000 лева и сегъ му искаха още толкова за джеба на нотара.

Около 5—6 минути говорихъ съ тоя господинъ и той замина за Мусубей. Мина се извѣстно врѣме и ромжискитѣ жандарми почнаха да търсятъ хората, които сж се срѣщали съ тоя графъ. Арестуванитѣ биваха освобождани срѣщу пари, послѣ пакъ арестувани и пакъ изнудвани. Слѣдъ нѣколко пѣти арестувания, били заплашвани съ откарване въ Букурещъ. Нѣколко дена прѣдъ Врѣбница азъ бѣхъ уловенъ и закаранъ въ Добричъ. Арестуванъ бѣхъ въ полицията. Стояхъ два дена. Стана очна ставка между мене и графа. Той каза, че не ме познава, защото наистина азъ говорихъ само петъ минути съ него и говорихъ съ други. Отъ описанията на физиономията се виждаше, че искаше да каже за Димитру Първевъ, но последнитѣ бѣше избѣгалъ въ България. Азъ разказахъ, че съмъ говорилъ съ него само тоя, което изложихъ по-горѣ, именно по убийството на ромжеца Димитру Драгомиръ. Пуснатъ бѣхъ, слѣдъ като ми взеха 300 лева. Два дена слѣдъ моето пускане бѣ уло-

венъ Иванъ Вълковъ и прѣзъ Армутлий закаранъ бѣ въ Добричъ. За да се оправдае, казалъ, че въ селото азъ съмъ човѣкътъ, който се занимавамъ най-много съ политика. Наистина, азъ бѣхъ окръженъ съвѣтникъ въ Варненския окръгъ, но съ графа не бѣхъ говорилъ нищо повече отъ това, което споменахъ по-горѣ. Взели му 200 лева и го пуснали. Той се бави всичко петъ дена. На великия вторникъ вечерята отново бѣхъ арестуванъ и закаранъ въ Добричъ. Стояхъ арестуванъ два дена, безъ да ме разпитватъ нищо. На третия дена, великия петѣкъ, разпитванъ бѣхъ въ сигуранцата и жандармерията. Името ми се намѣри записано въ тевтерчето на графа и въпрѣки, че съмъ не виновенъ, не можехъ да се оправдая.

Затворницитѣ бѣше около 25 души. Нѣкои отъ тѣхъ бѣха арестувани по сжщата афера. Него дена бѣше всички пуснати и ето какъ: Всички бѣше заведени при канцеларията на капитана. Азъ бѣхъ първи извиканъ, но понеже нѣмахъ защитникъ, изпратенъ бѣхъ въ стаята при жандармитѣ. Всѣки влизаше при капитана, защитникътъ му казваше ужъ итѣква молба да бжде освобожденъ, че не билъ виновенъ, клиента му и срѣщу 500 или 1000 лей ромжиски или понеже биваше освобожденъ. Така всички бѣха освобождени, около 24 души. Въ тоя врѣме капитанътъ изпратилъ да ми доведатъ защитникъ. Всички бѣха вече пуснати. Влѣзохъ. Въ стаята бѣше едно непознато лице. Въ тоя моментъ капитанътъ излѣзе. Непознатиятъ се приближи и ми рече, че ще бжда освобожденъ, ама пари трѣбва. Капитанътъ доде. Поискано ми бѣ 500 лей ромжиски. Азъ нѣмахъ пари, но бѣхъ пуснатъ съ условие слѣдъ три дена да донеса тая сума. Прѣкарахъ Великденъ, никакви пари не дадохъ и избѣгахъ насамъ. Щомъ се изменили третъ дена, къщата ми била обискана и изъ цѣлото село ме дирили. Юрданъ Петровъ, Пенко Курбановъ, Толдоръ Славовъ, Пенко Бончевъ, Димитру Узунски, жена му Нейка, Христо Георгиевъ, Яни Георгева, Яни Алексоевъ и други, всичко 24 души били откарани, обвинявани по убийството на ромжичина. А, освѣтъ жената на Димитру Узунски, откарани били още три жени. Въ Добричъ се научихъ, че Влади Ханджиевъ отъ с. Мусубей, бившъ кметъ въ сжщото село, билъ откаранъ за Ромжия вчера, първи май.

Искайте въ-къ „Добруджа“ отъ вѣстникпровадцитѣ.

слабъ темпъ дори до последнитѣ години. Докато статистиката указва, че броятъ на другитѣ народности въ Добруджа расте, то броятъ на мюсюлманитѣ спада непрѣстатно, въпрѣки сравнително бързото естествено увеличение съ ражданията. Официални цифри посочаватъ, че само въ Кюстенджански окръгъ, отъ 75 села, прѣзъ врѣмето отъ 1877 до 1880 год. е емигрирало повече отъ половината население, а 22 села се изселили изцѣло. Населението на тия 22 села се е състояло главно отъ татари, турци и българи. Посочваме имената на тия села, за да се не допусне, че дадената цифра е погрѣшна. Това сж, споредъ г. Владеску-Олтъ, селата: Тикилецъ, Боазчикъ, Калаккой, Хайдаръ, Коруджа, Рамазанкой, Айсберъ, Ескисарай, Дулгеръ, Деренкой, Голѣмъ Джабакъ, Малкъ Джабакъ, Аджи-Кабулъ, Махмутъ-Куюсь, Рошанъ, Дойранъ, Топологъ, Карлжкой, Чатмарларъ, Муратанъ, Сараджа, и Кварджикъ.*)

Единъ кюстенджански окръженъ управителъ, г. Паряно, ето какъ обяс-

*) вѣст. Constanta, бр. 11 отъ 25 апр. 1893 год.

*) Vladescu-Olt — Constitutia Dobrogei pass.

Положението.

Отъ тревогата на ромжиският въстаници се разбира, че добруджанският въпрос се разглежда вече от конференцията. До 14 май тоя въпрос не е бил на дневен редъ. Това се разбира отъ извещенията, които е направилъ ромжиският министъръ на правосъдието Тома Стелнанъ. Споредъ послѣдния, Уйлсонъ, който не се поколебалъ да даде Фиуме на югославянитѣ, щѣлъ да даде „ромжиската провинция“ Добруджа на ромжискиятъ Стелнанъ прибавилъ: „Вѣрвамъ, че този въпросъ (добруджански) нѣма да бѣде сериозно разискванъ.“

Доколко Добруджа е „ромжиска провинция“, ние нѣма да споримъ. Всички чужденци, които сж били тамъ, казватъ: Добруджа е толкова ромжиска, колкото Авганистанъ грѣцки. Интересна е въ това отношение историята, която американскиятъ мисионеръ г. Д-ръ Каунтъ разправа съ хуморъ, — че въ единъ извѣстенъ добруджански градъ ромжискиятъ командантъ не можалъ да намери ромжиска кѣща, за да даде квартира на единъ пѣтникъ отъ лагера на Съглашението. „Тукъ нѣма ромжиска кѣща“, заявилъ ромжискиятъ командантъ. „Ромжиска провинция“ безъ ромжиски... Въ всѣки случай, г. Уйлсонъ не може да не се позаинтересува да се рѣши да мине добруджанскиятъ въпросъ безъ „сериозни разисквания“, както се иска на г. Стелнанъ.

Ромжискиятъ конкретно пишеть, че кожна Добруджа — частта, която България имаше до 1913 год. — ще е загубена за Ромжия. До колко това е вѣрно, ние нѣмаме точни свѣдѣния. Въ това отношение симптоматични сж извещенията на г. Витила Братяну, които печатаме въ днешния брой на въстаника си.

Споредъ „Таймс“, ромжискиятъ генералъ Илиеску направилъ слѣднитѣ извѣщения, въ свѣрка съ послѣдния рѣш на Лойдъ Джорджъ:

Лойдъ Джорджъ, заявилъ Илиеску, обясни, че политиката на Съглашението е да подържа адмиралъ Колчакъ и генералъ Деникинъ и да спре напредването на болшевишката войска. Това извѣщение принципиално се съгласува съ политиката, която азъ го рѣшихъ съмъ поддръжалъ, именно, установяването на единъ ромжиско-полски фронтъ подъ общото командване на единъ французки генералъ. Лойдъ Джорджъ по-нататкъ е заявилъ: „Ние ще поддръжаме нашитѣ съюзници, за да образуваме непрѣодолима барьера противъ болшевишкото нахлуване. Азъ се надѣвамъ, казалъ генералътъ, че тѣзи думи ще бѣдатъ бързо подкрѣпени съ дѣла, защото само тѣ прѣдставляватъ сигурностъ. Азъ се надѣвамъ още, че необходимитѣ военни и сурови материали, необходими за полско-ромжиския фронтъ, ще бѣдатъ доставени незабавно отъ съюзницитѣ.“

Явява една отъ причинитѣ на това емигриране: „Мюсюлманскиятъ елементъ въ Добруджа, турци и татари заплашиха силно въ началото своето незнание на законитѣ и на ромжиския езикъ. Тогавашнитѣ наши административни органи, които се подбиха отъ всѣкъждѣ, почти всички се обогатяваха отъ имота на тия хора. Хвърляха тютюнъ въ двороветѣ на богатитѣ, за да могатъ да имъ взематъ руншегъ; тайно се снабдяваха съ изпълнителни листове за причинени ужъ отъ тѣхъ врѣди въ държавнитѣ гори, така че при продажбата на имотитѣ имъ да могатъ да ги купятъ за безцѣница. Така бѣха принудени да емигриратъ масово множество мюсюлмани, голи, съ плачъ и проклятия.“*)

Сжщата причина за емиграцията се признава и отъ другъ единъ юстенджански окръженъ управителъ, г. Скарлатъ Върнавъ: „Турското и татарско население, което въ 1880 г. бросше 34,624 души, не е, освѣнъ 29,865 души въ 1902 г. Тоя резултатъ се дължи на неизбѣжитѣ емиграции, особено по-

Положението и на Македония започва да се изяснява. Споредъ една римска телеграма, идеята за автономията на Македония печели привърженици и между официалнитѣ прѣдставители на английскитѣ и особено на американскитѣ кръгове. Италиянитѣ, отъ своя страна, стоятъ на положението, че една независима Македония, граничаща съ Албания, е абсолютно нужна за сигурността на бѣдешитѣ прѣбалкански линии.

Български свѣдѣтельства за Добруджа.

В. „Българинъ“ брой 88 отъ 10 септември 1878 г. дава слѣдната кореспонденция отъ гр. Тулча:

По работа ми се случи да обходя нѣколко пѣти Тулчански окръгъ. Молдованитѣ тука по-голямата имъ почти частъ сж прѣселници отъ Русия, изъ Кишиневско. прѣди 18—20 години; другата частъ сж прѣселници изъ Ромжия и то бѣжанци отъ военната служба. Азъ имахъ случай да говоря съ тѣхъ по тоя прѣметъ и да ги сърадвамъ, че ще дойдатъ тѣхни братя молдовани да управляватъ Добруджа. Първитѣ, рускитѣ молдовани отговарятъ, че тѣ наистина не сж били въ молдованско, но сж чували голѣмитѣ даждия злоупотребления и притѣснения, отъ които сж страдали молдованитѣ въ княжеството; затова тѣ никакъ не сж благодарни отъ него правителство и сж рѣшили да се прѣселятъ или пакъ въ Русия, или въ България. Тѣ прибавятъ още, че Ромжия щѣла тука да продаде земитѣ и щѣла да въведе „чокойството“, отъ което жителитѣ кански пишѣли въ молдованско.

Другитѣ ромжиски прѣселници отговарятъ, че тѣ сж били въ Влашко, че тѣ знаятъ неговитѣ чиновници, знаятъ тѣхнитѣ продажни и нечисти души, знаятъ какви сж притѣсненията тамъ и, за да се отърватъ отъ тѣхъ сж прѣбѣгнали тука. Но сега тѣ да останатъ пакъ подъ ромжиско иго не го приематъ: И тѣ иматъ сжщото намѣрение за прѣселение.

Казанитѣ, както ги наричатъ тука, изразяватъ неблагодарение отъ наше-ствието, на ромжискиятъ почти-като българитѣ. Тѣ не могатъ да търпятъ да се говори даже за идването на ново правителство — до толкова негодуватъ. Отъ незадоволствие къмъ туй правителство, тѣ не искатъ да върнатъ, че нѣкога ще дойде ромжиско правителство. На всичко това азъ се увѣрихъ самъ лично.

Татаритѣ, благодарни отъ настоящето правителство, а особено като гледатъ, до колко то се старае да ги защитява, до колко ги слуша и изпълнява съ готовностъ просбитѣ имъ, изразяватъ голѣма скръбъ и печаль за

ради потисничествата, отъ които е страдало това население.“*)

Емигрантитѣ отъ 1877 г. вече не се завърнаха, а мнозина отъ завърналитѣ се, като не бѣха въ състояние да понасятъ режима въ Добруджа, емигрираха наново. Така напуснаха областта десетки хиляди турци и татари, хора съ честолюбие, които биха живѣли тука въ охолностъ и които редъ жестоки закони и правилници, и още по-жестокости и ненаситни чиновници понизиха до положението на истински парии.

А тѣзи отъ мюсюлманитѣ, които останаха въ Добруджа, прѣживяватъ една незавидна съдба. Най-повърхностното сравнение между положението на мюсюлманитѣ въ сѣверна Добруджа и това отъ Силистренско и Добришко, открива ни дълбоката пропастъ, която сжществува между българския и ромжиския режимъ по отношение на мюсюлманитѣ.

Всички, които сж говорили за състоянието на турци и татари въ сѣверна Добруджа, описватъ го като най-

гльто ще се замѣсти настоящето правителство съ ромжиско. Ний не можемъ, казватъ тѣ, да търпимъ ромжиски, защото тѣ ще ни отрупатъ съ гнусни псувни, каквито никакъ не сме чули отъ устата на единъ български чиновникъ; тѣ ще ни притѣснятъ и отрупатъ съ даждия, когато днесъ настоящето правителство ни защитава отечески и се грижи за насъ башински, ний не ще можемъ да живѣемъ съ тѣхъ; ний трѣбва да се прѣселнимъ въ „человѣколюбива Русия“.

Колкото за турцитѣ, тѣхното мнѣние не зная. Тѣ сега идатъ и не сж още намѣстни. Тѣ, ако сега се завършатъ, не правятъ това съ друга цѣль, освѣнъ да могатъ да си разпродадатъ тука кѣща, ниви, да си извадятъ законпанитѣ пари и послѣ да се отселатъ. Вѣрвамъ, че турцитѣ не ще бѣдатъ за дълго въ Добруджа.

„Български комитетъ“ въ Болградъ, съ цѣль да повдигне българитѣ въ Добруджа противъ ромжискиятъ не сжществува, не е истина, а жѣс, чиста лѣжа е. Азъ ще кажа чисто и ясно на всѣки ромжиски, че българина днесъ нѣма нужда отъ комитетъ, той е буденъ вече; той не е длъженъ; той иска самъ да защитява и да брани своето си; слѣдователно „въ сърцето на всѣки българинъ се намира по единъ комитетъ“, който го кара да дѣйства за себе си.

И така, добруджанския българинъ, като гледа и чете подобни явления въ мислитѣ и стремленията на братята ромжиски, нѣма освѣнъ да изрази сърдечното и душевното си съжаление за пропадѣлата, къмъ която ги водятъ: българина жѣлае да види въ братска Ромжия свѣтло бѣдаче; той отъ искрено сърдце изповѣда, че жѣлае да бѣде добъръ приятелъ съ ромжиския, и че двѣтъ държави да иматъ тѣсни сношения помежду си; той познава нуждата отъ Ромжия и иска нейна приятелска рѣка; той усѣща, че Ромжия тоже не може да откаже нуждата отъ едно приятелство и съюзъ съ България, нужда която се налага отъ нейното бѣдѣще. Българина казва, че Ромжия и България трѣбва да сж едно въ пѣти на политическия си животъ. И наистина ний българитѣ нѣма да промѣнимъ мнѣнието си и идеитѣ си спрѣмо ромжискиятъ, освѣнъ като се увѣримъ въ тѣхнитѣ неприятелски постѣпки, въ тѣхното прѣминаване отъ Дунава и завладяването на Добруджа. Но трѣбва да знаятъ г-да ромжискиятъ, че отъ тука зависи нашето и тѣхно бѣдѣще. Рѣшатъ ли да взематъ Добруджа, тѣ повдигатъ вече вражда между българина и ромжиския, вражда, която непрѣдвѣщава добро нито за единитѣ, нито за другитѣ, вражда, която може да си продължава много години, тѣй както учразата ни и гоненията съ гърцитѣ. Рѣшатъ ли обаче да не приематъ Добруджа, тѣ въздигатъ въ сърцето на българина единъ новъ паметникъ отъ человѣколюбие и неприемане на чуждото; тѣ свързватъ едно яко и здраво приятелство помежду ни, тѣ съхраняватъ интереса на двѣтъ княжества и прѣдсказватъ на едно свѣтло и трайно бѣдаче; а при това тѣ подновяватъ

признателността ни къмъ братска и благодарна Ромжия, която съ това показва високъ примѣръ на благородство, на благодарение и образецъ на человѣчеството.

Мнѣнието на добруджанскитѣ българини, освѣнъ това е да се прѣдложи на Ромжия да вземе едно парично възнаграждение отъ насъ виѣсто Добруджа. За тая цѣль българското население готви една депутация за да я проводи въ Букурещъ за споразумѣние. Тая депутация трѣбва на 16 септември да се намѣри въ Букурещъ, гдѣто тогавъ ще се събере камарата да рѣши дали да приеме Добруджа или не. Ний това мнѣние, т. е. за възнаграждението, го прѣдлагаме отъ чисто желание да не се разваляме съ единъ съсъденъ на роль, за който отдавна сме живѣли въ приятелски връзки и въ братски сношения. Ний прѣдлагаме тоя въпросъ на звѣлото размисление на ромжиския народъ и на неговитѣ начело съдѣщи люде, а не се съмняваме, че тѣ ще се съгласатъ съ нашето прѣдложение.

Отъ рѣшенето, което ромжиската камара ще издаде на 16 септември т. г. за добруджанския въпросъ, зависи нашето приятелство или неприятелство съ Ромжия. Камарата нека вземе прѣдъ видъ, че по добръ е да спечели приятелството на съсъдката си България, като се съгласи да вземе едно възнаграждение, отколкото да го разваля съ откъсването на една частъ отъ нашата земя!

Въ заключение, азъ споредъ силитѣ си се помѣжихъ да докажа исторически, етнографически, географически, че Добруджа е земя българска; че въ интереса на съсъдия Ромжия не е да вземе Добруджа, както го признаватъ и много здравомислящи и политични ромжиски. А колкото за идеитѣ на противната партия, която иска присъединението на Добруджа; тѣ сж погубни и гибелни за тѣхното отечество. Нека ромжиската камара рѣши въпроса за тая земя както и е угодно. Но тя не трѣбва да забравя, че има да рѣшава въпросъ отъ голѣма важностъ и значение, въпросъ касающа се до съдбата на Ромжия; а съдбата на отечеството ний се състои въ приятелство съ съсъднитѣ си народи, а особено съ насъ, българитѣ. Тая камара не трѣбва да изпуска извидъ, че таквъо приятелство се намира само въ приемането на едно възнаграждение за Добруджа, и въ оставянето тая земя на българското княжество, което е законния и притежателъ и стопанинъ.

Отъ братство, братя ромжиски, отъ съгласие имаме нужда и ний и виѣ. (Тулча, 29 августъ 1878 г.)

Учителъ: Д. М. Тихчевъ.

Изъ сп. „Le Mouvement Dobroudjaïn“ брой 15.

Арестуванъ професоръ въ Ромжия.

Военниятъ съдъ въ Ромжия е надалъ заповѣдь за арестуване на професоръ Пьтъръшкану, редакторъ на в. „Лумина“, който ратуваше противъ войната срѣщу Централна Европа.

	Юстенджански окръгъ		Тулчански окръгъ		Добруджа	
	брой на об. стѣпанци	хектара	брой на об. стѣпанци	хектара	брой на об. стѣпанци	хектара
Мюсюлманска	3,208	41,841	720	8,555	3,988	49,905
Българска	2,720	43,728	6,794	85,505	8,620	129,231
Ромжиска	13,76*	732,636	9,742	97,097	23,111	429,983
Всичко	19,688	1,178,205	17,256	191,157	35,719	609,119

Тѣзи цифри, дадени отъ г. В. М. Когалничану*), съдържатъ едно тенденциозно намаляние на българския елементъ и едно увеличаване за негова сметка на ромжиския; но тѣ посочватъ все пакъ, че мюсюлманскиятъ елементъ е малоземленъ и отъ ромжиския, и отъ българския. Статистически данни, които дава г. К. Париано, потвърдяватъ сжщия фактъ.

(Слѣдва)

*) Dobrogea, стр. 46—47.

Редакцията на **В. „ДОБРУДЖА“** се помѣщава—площадъ „Черна Джамия“ № 5, София.

*) С. Pariano. Dobrogea si Dobrogenii. 1905 стр. 40—41.

*) S. Varnav Situatia judetului Constanta, 1903. стр. 22.

*) M. D. Jonescu. Dobrogea etc. 1904, стр. 61—62.

ХРОНИКА

Добруджански бѣжанци търсят работа. Добруджанската организация в България съобщава на господата фабрикантите и предприемачите, както и на държавните учредения, които имат нужда от работници, да се отнесат при организацията ни в София, площад "Черна-Джамия" № 5 телеф. 368. Много бѣжанци в Варна и Русе търсят работа.

Началникът на силистренския гарнизон подполковник Стойкулеску с първата си заповѣд № 1 обявява, че по силата на обсадното положение сж забранени всѣкакви събрания на открито или закрито, всѣкакви критики по отношение наредбите на властта и пр., забранено е движението по улиците на групи по-големи от 5 души. За нарушение на заповѣдта се предвиждат наказания: затвор от 3 и-ца до 1 година и глоба от 200 до 2000 лева. За ромжиската полиция в Силистра по тоя начин се отваря нова добра работа.

Прѣдседателят на върховния народен добруджански съвет г. д-ръ Ив. Огняновъ си е подалъ оставката.

Едно укрито прѣстѣпление. „Фарулъ“ отъ 14 май съобщава, че в селото Геленджикъ, северозападно отъ Мангалия, е намиренъ единъ човѣшки трупъ в разложение. По облъклото можело да се прѣдполага, че е отъ южна Добруджа. На шията на мъртвца имало вързано въже, което означава, че е одушенъ или обѣсенъ.

Ние добавяме, че селото Геленджикъ е населено съ ромжиски колонисти. А непрѣстанната провокация на ромжиската преса и интелгенция противъ всичко българско създадоха всрѣдъ мирното население инѣнието, че нѣма прѣстѣпление противъ българинъ, което ромжиският Богъ на враждата да не прощава.

Незаконно арестувани добруджанци. Четемъ в „Фарулъ“ отъ 14 май. „Пратени сж били прѣдъ военния сѣдъ дезертъоритъ Иванъ Фаню и Иванъ Стояновъ отъ с. Алмалия, които принадлежали на набора 1914, като слѣдвало да бждат мобилизирани, постъпили сж въ неприятелската войска, като сж се сражавали заедно съ нея противъ Ромжия.

И двамата притежаватъ български уволнителни билети.

Вѣстникътъ се прѣструва да не знае, че тѣзи хора сж взети, както и всички българци отъ Добруджа, за войници отъ българската армия, в силата на едно общо разпореждане на окупационнитѣ военни власти. Изпълнението на заповѣдта не може да бжде прѣстѣпление, и тѣзи хора сж невинно арестувани само защото сж българи.

„Едно варварство“. „Фарулъ“ отъ 14 май съобщава слѣдното:

Единъ подпоручикъ отъ 2-ий граничарски полкъ, командантъ на гарата в Чернавода, е нанесълъ такъвъ побой на единъ войникъ и единъ старши подофицеръ въ самата гара, щото всички присѣстващи били възмутени, а французкитѣ войници, които присѣствували на тая сцена, хванали офицера за яката и, като го раздрусали, поискали му смѣтка за това поведение. Офицерътъ билъ стараванъ да иска извинение. Ето какъ старата прианка, побоятъ въ войската, ни излага на истински унижения.

Чудно ни се вижда, защо „Ф.“ не искава съмнѣнието, да не би тоя офицеръ да е българинъ, който е облѣкалъ ромжиска униформа само за да унижава ромжиското име.

Стари ромжиски привички. „Фарулъ“ отъ 14 май пише:

Повече жители отъ село Гаргалъкъ, Кюстенденско (селото е чисто българско, бѣл. ред. Добруджа), ни се оплакватъ отъ разни злоупотрѣбления и спънки на общинскитѣ власти и на жандармитѣ, които съ заплашване ни задигатъ безплатно всичкитѣ домашни произведения.

Жителитѣ посочватъ, че мнозина измежду тѣхъ сж били мобилизирани и

сж изпълнили своя дългъ до край, а други сж останали дори инвалиди. Ако фактътъ е вѣренъ, той е повторение на единъ старъ и нещастенъ обичай, който особено сега трѣбва да изчезне.

Ние вѣрваме, че това е повторение на единъ старъ и нещастенъ обичай, но сжщо така, уви, вѣрваме, че при сжществуещото безправие на неромжиското население в Добруджа, той не ще изчезне, или ще изчезне само докато има опасение да бжде разкритъ прѣдъ окупационнитѣ съюзинески войски; посочениятъ порокъ е билъ 40 години една система на управлението в Добруджа. А стара болестъ не се лѣкува лесно.

Петнистъ тифъ в Кюстенджа. „Фарулъ“ съобщава, че в Кюстенджа върлувалъ силно петнистытъ тифъ, като вземалъ много жертви особено изъ крайнитѣ квартали на града.

Като се има прѣдъ видъ, че не липсва в Кюстенджа нито петролъ, нито храни, нито платове, тази епидемия може да се отладе на небрѣжността на властитѣ.

Отъ гонения противъ въображаеми врагове, шпioni и болшевики, властитѣ в Добруджа нѣматъ време да се борятъ и съ нищо и никакви епидемии, особено, когато тѣ засѣгатъ крайнитѣ квартали, т. е. бѣдното население, което не може да дава рушвети.

За Добруджа. Получи се в редакцията ни брой 15 отъ списанието „Льо Муванъ Добрудженъ“, органъ на Върховния Управителенъ Комитетъ на добруджанскитѣ организации в България. Главенъ редакторъ Драгомиръ Пачовъ, броя 75 ст., в 12 страници.

Списанието се списва на френски и вѣщо защитава добруджанската кауза прѣдъ чужденцитѣ. Тоя брой има отбранъ материалъ и интересни документи за Добруджа съ слѣдното съдържание:

1) Протеста на добруджанската организация и Централния народенъ добруджански Съветъ противъ ромжискитѣ избори в Добруджа;

2) Ромжискитѣ интереси в Добруджа, отъ Т.;

3) Единъ исторически документъ за българскитѣ училища и църкви в севѣрна Добруджа, отъ Драгомиръ Пачовъ;

4) Ромжискитѣ военни загуби прѣдъ всемирната война, отъ Д-ръ Ив. П.

5) Единъ искъ на добруджанцитѣ в Швейцария;

6) Последния опитъ на българския народъ, отъ М. Бончевъ;

7) Изъ миналото на Добруджа — българитѣ отъ Добруджа прѣзъ 1878 г. не искатъ ромжискиятъ гнетъ;

8) Ромжискитѣ избори в Добруджа, документъ на ромжиски;

9) Мемоара на добруджанския народенъ съветъ прѣдъ мирната конференция;

10) Живота в Добруджа.

Намира се за проданъ при всички вѣстникарски агенции в Царството, в София при всички будки и вѣстникопродавци. Прѣпорѣчваме го на нашитѣ четци.

Ромжиско-сръбскитѣ противорѣчия.

„Еласъ“ съобщава отъ Букурещъ, че ромжискитѣ политически кръгове и печатътъ се занимавали съ бждещитѣ отношения между Ромжия и Югославия. Ромжискитѣ политически кръгове желатъ двѣтъ страни да живѣятъ в съгласие, но заявяватъ сжщевременно, че ако каквато и да е частъ отъ Банатъ се отстѣпи на Сърбия, хармонията между Ромжия и Сърбия ще се наруши значително.

Ромжискитѣ министри отъ Трансилвания заявили категорично, че Сърбия нѣма право да получи ни единъ градъ, ни едно село отъ Банатъ, който билъ изцѣло ромжиски.

Волиска в отпускъ.

Ромжискитѣ вѣстници съобщаватъ, че американскитѣ прѣдставителъ в Ромжия Волиска замнавалъ в отпускъ.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

(Съобщения на Бѣлг. Тел. Агенция).

Българскиятъ въпросъ прѣдъ конференцията.

Римъ, 17 май. (Италианска Телеграфна Агенция). *Съветътъ на 5-ти министри на външнитѣ работи се занимава вчера в Парижъ съ въпроса за българскитѣ граници.* Италианскитѣ делегати, които взеха участие въ това заседание, бѣха г. г. Сонино, голковникъ Кастолди и графъ Алдовранди. Проучиха се границитѣ на двѣтъ Тракии, на Добруджа, както и границата съ Югославия. *По границитѣ на западна и източна Тракия не се разисква, тъй като тѣ зависатъ отъ въпроса за Цариградъ, който още не е разрѣшенъ.* Относително Добруджа надѣятъ слѣдното схващане: да се накаратъ Ромжия и България да започнатъ прѣки прѣговори за да разрѣшатъ въпроса съ пълно съгласие между тѣхъ. *Що се отнася до границата съ Югославия, специалната комисиия бѣше вече намалила исканията спрѣмо България до обикновенни погранични поправки. По тѣзи въпроси прѣдставителитѣ на Италия направиха резерви, за да защитятъ принципа на народноститѣ. Слѣщитѣ резерви се направиха и в главната комисиия.*

Кореспондентътъ на „Идея Национале“ телеграфира, че комисиията е взела рѣшения, които не ще доведатъ до окончателни резултати. *Македонскиятъ въпросъ не е още разискванъ. Кореспондентътъ се надѣва, че този въпросъ ще бжде разрѣшенъ съгласно принципа на народноститѣ и икономическитѣ писквания, а не върху базата на опасни подѣлби.*

Малоазиятскитѣ въпроси.

Лионъ, 23 май. (Радиотелеграма). Съветътъ на тримата шефове посѣти заседанието си в четвъртъкъ сутринята на въпроса за границитѣ на Сирия, особено за границата между Сирия и Месопотамия. Прѣдъ видъ френско-английския договоръ отъ 1916 г., разискванията имаха за главна цѣль да поправятъ първоначалното опрѣдѣлено отъ двѣтъ правителства разграничение, като държатъ смѣтка за интереситѣ на арабското население.

По този поводъ в. „Танъ“ припомня, че както Мосулъ, така и Деваръ-Бекиръ споредъ договора отъ 1916 г., влизали въ французката зона на влияние, прѣдъ видъ ролята, която французката култура е играла в Горна Месопотамия.

Прѣговоритѣ съ Германия.

Лионъ, 23 май. В четвъртъкъ сутринята аташирачиятъ при министерството на външнитѣ работи капитанъ Картеронъ отиде в Версайль да занесе единъ отговоръ на г. Клемансо на една отъ нотитѣ, които бѣше подалъ графъ Брокдорфъ Ранцау. Баронъ фонъ Лерснеръ го прие и въведе веднага при графъ Брокдорфъ. Този отговоръ на прѣдседателя на конференцията, направенъ отъ името на съюзнитѣ правителства, се отнася до германската нота за военно-пѣлницитѣ.

Продоволствието на Германия.

Лионъ, 23 май. Членовеът на германската делегация г. г. Бергманъ, Мослеръ и Опенхаймъ, които бѣха поискали паспорти за Холандия, отпътуваха за Амстердамъ, гдѣто има да разискватъ по продоволствени въпроси. Директорътъ на Дойче Банкъ г. Васерманъ, който трѣбваше да напусне Версайля, площадъ „Черна Джамия“ 5—София.

ПАНИХИДА.

По случай годишнината отъ смъртта на нашия непрѣжлимъ съпругъ и баща

КИРЧО ПЕТРОВЪ

отъ гр. Добричъ.

на 25 май ще се отслужи за упокоение душата на покойника панихида въ църквата „Св. Троица“ гр. Добричъ.

Поканватъ се роднинитѣ, приятелитѣ и почитателитѣ на покойника да присѣствуватъ.

ОТЪ О ПЕЧАЛЕНОТО ВМЕЙСТВО.

НООПЕРАТИВНА ПЕЧАТНИЦА „ГУТЕНБЕРГЪ“ — СОФИЯ.

сайлъ заедно съ тѣхъ, ще трѣгне слѣдъ нѣколко дни. Отъ Версайль трѣгнаха и нѣколко германски куриери за Кюльнъ и Спа.

Засилване на австрийската делегация.

Лионъ, 23 май. В. „Танъ“ съобщава, че споредъ една телеграма отъ Виена, австрийскитѣ министри не финансиратъ щѣлъ да бжде скоро изпратенъ в Сентъ-Жерменъ.

Форалбергъ къмъ Швейцария.

Лионъ, 23 май. Швейцарското правителство е рѣшило да се допита до народа прѣди да се изкаже по въпроса за плебисцита в Форалбергъ (Тиролъ), гдѣто голѣмъ брой жители сж поискали да бждатъ присѣдинени къмъ швейцарската конфедерация.

Германия иска новъ срокъ за своя отговоръ.

Лионъ, 23 май. (Радиотелеграма). Графъ Брокдорфъ Ранцау изпрати на прѣдседателя на конференцията г. Клемансо едно писмо, в което изброява нотитѣ, които Германия връчва на конференцията за проучване. Тѣзи ноти се отнасятъ до източнитѣ граници на Германия; Елзасъ-Лотарингия, изпълнението на поетото отъ Германия задължение за поправки, окупирани земи, въпроса за труда и германската собственост въ неприятелскитѣ държави. Освѣтъ това, германскитѣ прѣдъ делегатъ съобщава, че се готви едно резюме на забѣлжитѣ, които германското правителство има да направи по подробнитѣ постановления на договора за миръ. Прѣдъ видъ на това, пише графъ Брокдорфъ Ранцау, че тѣзи въпроси сж доста сложни и че тѣ трѣбваше да се разискватъ основно съ вѣщитѣ лица, както в Версайль, така и в Берлинъ, тѣ не ще могатъ всички да бждатъ разрѣшени въ посочения отъ Ваше Прѣвъзходителство 15-дневенъ срокъ. Поради това азъ прѣдлагамъ отъ името на германската делегация да се смѣта още отъ сега съдържанието на тѣзи ноти като прѣдметъ за писменитѣ разисквания и опрѣдѣления срокъ да ни се даде за еднопо-обстойно изложение.

Тафтъ за лигата на народитѣ.

Парижъ, 23 май. Съобщаватъ отъ Бостонъ: Бившиятъ прѣдседателъ г-нь Тафтъ прѣдъ едно грамадно събрание на американското унитарно дружество, прочете една резолюция въ полза на лигата на народитѣ, която бѣ еднодушно приета. Слѣдъ това като изтъкна, че Германия трѣбва да бжде държана на колѣнитѣ, докато нейниятъ народъ прояви първитѣ признаци на разкаяние, той заяви: „Ние не отказваме храна на Унгарию; ние хранимъ Германия и никой у насъ не иска отмящение. Ние даже не допускаме щото мисълта на отмящение да оскверни душата ни. Но ние искаме правосъдие сега, а не по-късно. Никого не трѣбва да бждатъ поваряни вече подобни прѣстѣпления, не само отъ страна на Хоценцолеритѣ, но и отъ страна на германския наводъ. Когато този народъ се разкае, ние ще го поздравимъ като пълноправенъ членъ на лигата на народитѣ“.

Le Mouvement Dobroudjain

Bulletin de l'Organisation Dobroudjain en Bulgarie
Paraît le 1er, le 10 et le 20 de chaque mois
Redaction et Administration place „Tchernia Djamia“ 5
Téléphone № 368

Abonnements: Bulgarie: 6 mois 9 frs., un an 18 frs.
Etranger: 6 mois 10 frs., un an 20 frs.
Намира се за проданъ при всички вѣстникарски агенции в Царството. В София за проданъ при вѣстникарскитѣ будки.

Единъ брой 50 ст.
Приматъ се абонати чрезъ Администрацията, площадъ „Черна Джамия“ 5—София.